

Una garba

(ALDC, IV, 826. Una garba. Nombre de gavelles per garba)

Una *garba* és un ‘feix d’espigues tallades pel segador, que comprèn un nombre variable de gavelles’ (veg. mapa 530). El mot *garba* (s. XI) deriva del fràncic *GARBA, germanisme comú al cat., a l’oc. i al fr. (*gerbe* < fr. ant. *jarbe*); n’és una varietat la *garba vigatana* (116) o, simplement, *vigatana* (120, 121), que es fa amb dos o tres manolls i es lliga amb el mateix blat; “[les garbes] es posen dretes i després s’hi posen dos sostres al damunt, ajagudes per a tepar-les i, encara que ploqui, no hi entra aigua” (116); “comprèn dos gavells en la mateixa direcció” (120). És atribuïble als francs per la seva participació en la conquesta de la Catalunya Vella (“és natural que llurs senyors comunicessin aquest mot als nostres pagesos, de qui vivien, comptant-los les garbes que els obligaven a lliurar” [DECat]). *Feix* (s. XII) (var. *feix de garba* 111) prové del llat. FASCEM ‘feix de

llenya; càrrega’; coneix les var. *faix* 115, 118 i *faixo* 100, afins o tributàries de l’arag., amb el manteniment de la *a* tònica llatina. La *gavella* 23 (veg. mapa 530) és més petita que una *garba* i comprèn dos braços. *Costal* 184 procedeix del llat. COSTALEM ‘relatiu al costat o a la costella’, der. de COSTA ‘costella; costat’ i és una desviació semàntica del sentit primigeni de ‘feix que es portava a cada costat d’una atzembra’. L’alg. *manigoni* 85 sembla un manlleu al sard. Per a *rem* 135, veg. mapa 531.

Garba és vocable universal en cat., d’àmbit gal·loromànic (cat., oc., fr.), que s’oposa als der. de FASCEM, gall. i port. *feixe*, cast. *haz*, arag. *faxo*, *fajo*.

Garba és el mot normatiu des del DG₁, 1932.

